

France Prešeren: KRST PRI SAVICI

~ KRATEK ŽIVLJENJEPIŠ AVTORJA ~

France Prešeren se je rodil 3. decembra leta 1800 v Vrbi. Bil je kmečki sin. Zaradi izredne nadarjenosti je študiral z močjo in dovršil tako gimnazijo kakor univerzne študije z odliko. Njega je že zgodaj sililo k temu, da je skušal zapisati v verze vse kar je videl od zunaj v okolju in notraj v človeku. Dejanja pričajo da je bil naš pesnik "priložnostni" ustvarjalec. Po dokaj kratkem življenju je preminil na smrtni postelji zaradi bolezni to se je zgodilo 8. februarja leta 1949.

V svojih letih je imel že veliko rokopisno zbirko pesmi, ki jih je pozneje učil in le prinesel baladi Povodno mož, prevodu Burgerjeve Lenore in pesmici Lažnjivim pratikarjem. Od 1834 pa do 1846 je bil odvetniški pripravnik pri dr. Blažu Crobathu. Ob tem delu je nenehno pisal pesmi (Sonetne nesreče, gazele, Sonetni venec, Krst pri savici...) sodeloval je tudi v Kranjski čebelici, razpravljajal s Čopom o slovestnih in umetniških rečeh, se zaljubil v Primčevo Julijo, a zaman upal, se navezal na Ano Jelovškovo in imel z njo tri otroke, ki jim žal ni mogel zaradi svojega slabega gmotnega položaja zagotoviti dostojnost družinskega življenja.

~ OBDOBJE ~

France Prešeren spada v obdobje romantike katere poglavite spodobne so: Poetičnost, čustvenost, domišljija, estetskost - tako v vsebini kot v obliki. Za svije namene so uporabljali romantiki ideje, motive, lepote, poetičnosti in duhovnega bogastva. Prešeren je imel v svojih pesmih predvsem odobja antičnih, renesančnih in sodobno renesančnih zgledih in jim dal slovensko podobo. Zato ga uvrščamo v 3 ustvarjalna obdobja:

1. **Mladostno obdobje:** ~ baladna predromantika (Povodno mož, Lenore, Dekletom, Učencem,...)
2. **Zrelo obdobje:** ~ (Slovo od mladosti, Pevcu, Krst pri Savici, Sonetni venec, Gazela, Glosa,...)
3. **Pozno obdobje:** ~ motivno in idejno povrne na mladostno obdobje (Zdravljica, Nezakonska mati, Zabavljivi napisi,...)

~ KRAJ DOGAJANJA ~

Zgodba se odvija in vse se dogaja na Kranjskem in Koroškem ter ob Bistriški dolini, Bohinju, Slap Savice,

~ ČAS NASTANKA ~

Knjiga Krst pri Savici je povest v verzih, ki je izšla leta 1836. Prešeren pa jo je posvetil prijatelju MATIJU ČOPU. To knjigo oziroma Krst pri Savici je napisal med pripravništvom pri dr. Blažu Crobathu.

~ VSEBINA DELA ~

UVOD: V ovodu pripoveduje o Črtomiru, ki je svoboden, neustrašen, na smrt pripravljen bojevnik, verujoč v svobodo, neodvstnost in samostojnost Slovencev. On je najmlajši med bojevnik, ki se bojuje za vero staršev, lepo boginjo Živo, za črte, za bogove nad oblaki.

Bojujejo se z večimi vojaki, ki vse sovražnike pobijejo. Šest mesecev moči tla krvava reka, Slovenec mori Slovenca, brata, kako strašna je slepota človeška. Črtomir jim vere ne zakrije in reče jim, da ne meč, pregnala nas bo sreča kriva. Branili smo se dolgo brez podpore, kdor hoče se predati mu Črtomir ne brani. Vendar kdor proste dni hoče živeti, do jutra čakati mora. Z njimi druge vas povabimo junaka, katerih mora se ukleniti hoče. Ko si sovražnik bo podal v svoje hoče, nam doseči pot je do gošave. Naslednje jutro Vojhun zastoj išče mlado lice, ki krivo je moritve velike.

Uvod je napisan v tercinah. Tercine ustrezajo hitremu in dinamičnem toku dogajanja. Uvod je prava epska pesnitev o poslednjem velikem boju naših prednikov s tujci, ki so k nam prinašali krščanstvo z ognjem in mečem. S pesnjem je na temo ljubezni do domovine, svobode in pravice.

Poleg Črtomirja nastopa tudi druga oseba, to je Bogomila, ki je šestnajst letna deklica, ki ljubi svojega ženina zaupljivo, naivno in mladostno. Pozneje pa se razvije v žensko, ki spozna vse navarnosti življenja in potrebo po neskončni ljubezni. Črtomir je že prej hotel narediti samomor, vendar tej misli ne sledi, ker je krivo upanje do ljubezenske sreče z Bogomilo. Črtomir je verjel v stare bogove, imel jih je za izmišljenje.

Bogomila sprejme krščanstvo, ki je za ljubezen do Črtomira obljuba tudi v posmrtno življenje v nebesih. Njeno pokristovanje in njena poznejša dogajanja so naravna v dosegi večje ljubezni do Črtomirja.

KRST: V krstu pa pripoveduje o Črtomirja ki ga sreča ribič in mu pove da ga išče Valjhun in njegova Vojska. Odpelje ga v varno zavetišče. Črtomir razmišlja o sebi, doševno je povsem strat, komu njegova ljubezen Bogomila pove, da se je odrekla ljubezni do njega, samo da bi vstal živ ne vidi več pred sabo nobenega upanja in radosti. Privovlji da Bogomila pripelje duhovnika ki ga Krsti. Črtomir sprejme krščansko vero odide v Oglej in postane duhovnik. Bogomila odide v samostan v upanju, da ju po smrti čaka skupno življenje. Nikoli več se nista videla do smrti.

~ OZNAKA GLAVNIH OSEB ~

Črtomir: se pojavi kot glavni junak v Uvodu, ki govori o svoji vojni do krščanskega življenja in bogov, ki jih ima on v misli. Črtomir je glavna oseba, ker se v Krstu zelo ustraši vojske da bi ga ubili in tako bi ljubezen do Bogomile izhlapela. Zato se odloči da ga krstijo in postane krščan in na koncu tudi Duhovnik, ljubezen pa se po Krstu izgubi.

Bogomila: je Črtomirjeva ljubezen in ga spodbuja, da postane krščan, njen pomen pride do izraza šele v Krstu, kjer spodbuja Črtomirja, naj se da krstit, čeprav ve, da bo njuna ljubezen razpadla. Bogomila na koncu odide v samostan, ljubezen pa v njej očasi zamira.

Vojhun: je sin Kajtimare in je poveljnik krščanske vojske, ki je zvezi z bavarci, se že več let vojskuje z uporno slovensko pogansko vero. Vojhun hoče ubiti Črtomirja, ker ni bil krščan in ni se šel krstit, kot mu je bilo naročeno.

Duhovnik: pa je tisti ki ga je poklicala Bogomila in pripeljala da Krsti Črtomirja v krščansko vero.

~ ZGRADBA DELA ~

Pesnitev je zgrajena iz treh delov:

- prvi del je posvetilni sonet Matiju Čopu.
- drugi del je uvod v pesnitev
- zadnji del pa je krst Črtomirja

~ INTERPRETACIJA ~

Ta pesnitev je bila ustvarjena v tistem obdobju ki se mu je reklo Zrelo obdobje in ta sonet je posveten Matiju Čopu kot slovo od mrtvega najboljšega prijatelja in odpoved Črtomerjeve ljubezni. V sonetu je opisoval in izpovedoval da je nastanek pesnitve povezan z življenskim udarcem. Naprimer smrt najboljšega prijatelja in izguba ter zavrnjenost Julije. Prešeren je spoznal da je vera je edina sreča na tem svetu, kakor je varuje njegova junakinja Bogomila. To pesem jaz vidim po eni strani slabo luč zakaj je sploh Črtomir imel veliko proti krščanski veri in se bi rad maščeval proti njej. Seveda je Črtomir imel svoje druge vere in je verjel v drugačne bogove. Po drugi strani dobre luči pa je to da se mi je neverjetno zdelo da je Bogomila pomagala Črtomirju v krščansko vero čeprav se je zavedala da bo njena ljubezen propadla oziroma za večno izgubljena in se nikoli več ne bosta videla. Črtomir pa se je tudi zavedal da bo ljubezen propadla, ampak se je zavzel za svojo življenje. Čeprav je že Črtomir na začetku mislil narediti samomor ampak ga ni mogel narediti zato ker mu je vedno stala ob strani Bogomila. Kar se tiče Vajhuna tega poglavarja pa se mi je zdelo zakaj bi imel celo vojsko da bi se boril proti krščanstvu oziroma za krščanstvo. Vajhun je zvedel za vsakega bi lahko rekel bil je vseved da nekateri Slovenci niso verjeli in niso bili v krščanski veri oziroma še jih od rojstva niso krstili. Prešeren in Črtomir sta imela v svojem življenju kar velike težave, tako kot s prijateljstvom tako s ljubeznijo.

To pesnitev oziroma ta Sonetni venec je Prešeren napisal zelo dobro, tako kot naj bi bilo v resnici, lahko bi rekel da nam France Prešeren kaže to demokratičnost v poznejšem krščanstvu in verjetje v razne bogove in druge vere. To pesnitev sem si dobro zapomnil saj se mi zdi da je na koncu Črtomir naredil prav in s tem se tudi po mojem mnenju se je strinjal tudi Prešeren. Pesnitev Krst pri Savici se mi je zelo vtisnila v spomin čeprav katere besede mi niso bile preveč jasne in gdaj sem se tudi zgubil ko sem pramišljeval kaj bi napisal v interpretaciji. Če jo še morda niste prebrali jo preberite zdaj ker bo tudi vstala v vaših srcih ne samo mojem.